

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych

Podsumowanie dotyczące sposobu uwzględnienia
w PZRP wyników SOOŚ

Nr WBS: 1.8.12.3.

Projekt:

Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

Metryka

Dane	Opis
Tytuł dokumentu	Podsumowanie dotyczące sposobu uwzględnienia w PZRP wyników SOOŚ
Autor dokumentu (firma / instytucja)	IMGW-PIB; Grontmij Polska Sp. z o.o.; Arcadis Sp. z o.o.; DHI Polska Sp. z o.o.
Nazwa Projektu	Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II
Część zamówienia nr	I - Opracowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych
Umowa	Nr KZGW/ DPIZW-op/ POPT/1/ 2013
Rodzaj Dokumentu	Raport
Poufność	NIE
WBS i nazwa produktu	1.8.12.3 Podsumowanie dotyczące sposobu uwzględnienia w PZRP wyników SOOŚ

Historia zmian

Wersja	Autor	Data	Zmiana
1.00	IMGW PIB; Grontmij Polska Sp. z o.o.; Arcadis Sp. z o.o. DHI Polska Sp. z o.o.	22.09.2015	Wersja wstępna przekazana Zamawiającemu
1.01	IMGW PIB; Grontmij Polska Sp. z o.o.; Arcadis Sp. z o.o. DHI Polska Sp. z o.o.	03.11.2015	Wersja robocza uzupełniona o uwagi Zamawiającego, przekazana Zamawiającemu do akceptacji
2.00	IMGW PIB; Grontmij Polska Sp. z o.o.; Arcadis Sp. z o.o. DHI Polska Sp. z o.o.	10.11.2015	Wersja poprawiona i uzupełniona, przekazana Zamawiającemu do akceptacji
2.01.	IMGW PIB; Grontmij Polska Sp. z o.o.; Arcadis Sp. z o.o. DHI Polska Sp. z o.o.	19.11.2015	Wersja robocza zaktualizowana o uwagi Zamawiającego
3.00	IMGW PIB; Grontmij Polska Sp. z o.o.; Arcadis Sp. z o.o. DHI Polska Sp. z o.o.	24.11.2015	Wersja poprawiona i uzupełniona, przekazana Zamawiającemu do akceptacji

Odniesienia do innych dokumentów

Nazwa dokumentu	Data opracowania dokumentu
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia na „Opracowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych”	12.2013
„Metodyka opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i Regionów Wodnych”	08.2013
Raport z zestawieniem działań z list ujętych w Master Planach (WBS.1.3.3.1.)	08.2014
Raport z przeprowadzonych analiz i diagnozy problemów (WBS 1.2.5.2.)	09.2014
Raport ze zmian do „Metodyki PZRP” v2.0 (WBS 1.2.5.1.)	11.2014
Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych (WBS 1.8.12.2)	09.2015
Raport z konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Wisły (WBS 2.3.6.7)	09.2015
Raport z konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry (WBS 2.3.6.7)	09.2015
Raport z konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregoty (WBS 2.3.6.7)	09.2015
Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Wisły (WBS nr 2.3.6.11)	10.2015
Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry (WBS nr 2.3.6.11)	10.2015
Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregoty (WBS nr 2.3.6.11)	10.2015

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	5
Wykaz skrótów stosowanych w dokumencie	6
Spis rysunków	6
1. Wstęp	8
2. Rozpatrywane rozwiązania alternatywne i proces ich oceny w PZRP	10
3. Sposób uwzględnienia w PZRP wyników strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	15
4. Sposób uwzględnienia w PZRP wyników konsultacji społecznych w ramach SOOŚ	19
4.1. Podstawy prawne konsultacji w procedurze planistycznej PZRP oraz udziału społecznego w SOOŚ do PZRP	19
4.2. Opis procesu konsultacji prognozy wraz z projektem PZRP	19
4.3. Udział społeczeństwa w SOOŚ	21
4.4. Podsumowanie udziału społeczeństwa w SOOŚ	22
4.5. Wnioski i najważniejsze zagadnienia poruszone w uwagach wraz ze sposobem ich uwzględnienia w PZRP	23
5. Sposób uwzględnienia w PZRP opinii właściwych organów w procedurze SOOŚ	25
6. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	34
6.1. Obszar Dorzecza Wisły	34
6.2. Obszar Dorzecza Odry	34
6.3. Obszar Dorzecza Pregoly	34
7. Sposób monitorowania postępów realizacji Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym	36

Wykaz skrótów stosowanych w dokumencie

Skrót	Rozwinięcie
Dyrektywa Powodziowa	Dyrektywa Powodziowa – Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. U. UE L 288/27 z 6.11.2007)
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
PZRP	Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym
RDW	Ramowa Dyrektywa Wodna – Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U.U.E.L.00.327.1 z 22.12.2000)
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SOOŚ	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
Hot Spot	Obszar problemowy o zidentyfikowanym znaczącym ryzyku powodziowym, objęty analizami w ramach PZRP
Ustawa OOŚ	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.).
MCA	Analiza wielokryterialna
MKOOOpZ	Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem
MODO	Międzynarodowy Obszar Dorzecza Odry

Spis rysunków

Rysunek 1. Przyjęty schemat angażowania społeczeństwa w proces planistyczny	20
Rysunek 2. Porównanie ilościowe uwag zgłoszonych w I i II etapie konsultacji	22

Wstęp 1

1. Wstęp

Niniejszy raport stanowi podsumowanie sposobu uwzględnienia wyników strategicznych ocen oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy. W raporcie skoncentrowano się na analizie rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, ustaleń zawartych w prognozie OOŚ, opinii właściwych organów, uwag i wniosków zgłoszonych przez społeczeństwo, wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko oraz propozycji metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Niniejszy produkt powstał w oparciu o produkt WBS nr 2.3.6.11 „Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Wisły”, „Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Odry” oraz „Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregoty”. Raporty te stanowią ‘pisemne podsumowanie’, opracowane w myśl art. 55 ust. 3 ustawy OOŚ:

„Do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1.1) *ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;*
- 2.2) *opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;*
- 3.3) *zgłoszone uwagi i wnioski;*
- 4.4) *wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;*
- 5.5) *propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.”*

W niniejszym Raporcie podsumowano również zgłoszone do SOOŚ w ramach konsultacji społecznych uwagi, w kontekście ich wpływu na kształt projektu PZRP. Przedłożone odpowiedzi w sposób wyczerpujący wyjaśniają kwestie związane z metodyką opracowywania PZRP, sposobem wybierania inwestycji, procedurą ocen środowiskowych oraz podejściem do inwestycji technicznych i nietechnicznych.

Zgodnie z rekomendacjami wynikającymi ze SOOŚ, projekty Planów uzupełniono w zakresie analizy wpływu zmian klimatu na ryzyko powodziowe oraz w zakresie wytycznych nietechnicznych dotyczących zwiększania naturalnej retencji w zlewniach poszczególnych regionów wodnych. Odniesiono się także do zawartych w rozdziale 18 PZRP mechanizmów monitorowania wskaźników środowiskowych.

Rozpatrywane rozwiązania alternatywne i proces ich oceny w PZRP

2. Rozpatrywane rozwiązania alternatywne i proces ich oceny w PZRP

PZRP zostały sporządzone zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Przy tworzeniu projektów Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym zastosowano proces tzw. otwartego planowania. W tym celu powołane zostały komitety sterujące i grupy planistyczne poszczególnych obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Natomiast dla obszarów zlewni powołano zespoły planistyczne zlewni. Wybór i analiza poszczególnych działań oraz identyfikacja możliwych rozwiązań alternatywnych prowadzona była od początku procesu opracowania PZRP w ramach prac ww. komitetów, grup i zespołów.

Z uwagi na różnorodny charakter zagospodarowania i rzeźby terenu zlewni zadaniowych, zagrożenia powodziowego oraz obszaru, na jakim zaproponowane zostaną działania inwestycyjne niezwykle istotne jest zastosowanie odpowiedniej metody analizy wielokryterialnej, która w jednoznaczny i czytelny sposób, przy zastosowaniu odpowiednich kryteriów oceny, pozwoli na wybór optymalnego wariantu ochrony przeciwpowodziowej.

W procesie wypracowania wariantów planistycznych, w pierwszej kolejności rozważano zalecane przez Dyrektywę Powodziową działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią.

Zdefiniowano następujące kategorie działań:

TR - działania technicznie rozwojowe - działania, dla których podstawowym kryterium jest ingerencja w charakterystykę fizyczną cieku lub doliny, która:

- związana jest z realizacją nowego obiektu budowlanego,
- może potencjalnie pogorszyć warunki hydromorfologiczne, lub
- jest obojętna z perspektywy warunków hydromorfologicznych (tj. nie ukierunkowana na poprawę warunków).

N - działania nietechniczne - działania, dla których podstawowym kryterium identyfikacji jest ingerencja w charakterystykę fizyczną cieku lub doliny lub obiekty w niej zlokalizowane, która ma realizować cele ochrony przeciwpowodziowej ale:

- w sposób zamierzony poprawiając warunki hydromorfologiczne, lub
- w sposób zapobiegający konieczności podjęcia działań technicznych pogarszających warunki hydromorfologiczne.

N wsp - działania nietechniczne wspierające - działania, które planowane będą na poziomie zlewni bez odniesienia do określonych przestrzennie obszarów problemowych (np. zwiększanie retencji na terenach leśnych, rolniczych, zurbanizowanych). Efektywność działań nietechnicznych wspierających stanowi przedmiot „Analizy skuteczności redukcji ryzyka powodziowego” podjętej w ramach prac nad PZRP. Do grupy działań nietechnicznych możemy zaliczyć też prewencyjne instrumenty prawne stosowane na poziomie lokalnym, które związane są z ograniczaniem zabudowy terenów zalewowych z zastrzeżeniem, że traktowane są jako instrument zaradczy względem obszaru problemowego zdefiniowanego przestrzennie.

OF - działania odtworzenia funkcjonalności - jednorazowe działanie o charakterze nakładów inwestycyjnych mające na celu odbudowę pożądanego przez eksploatatora poziomu technicznego istniejących obiektów przeciwpowodziowych mające na celu likwidację wieloletnich zaniedbań i przygotowanie infrastruktury do dalszych bieżących nakładów utrzymaniowych.

Z powyżej wymienionych różnych kategorii działań, w drodze analizy wielokryterialnej utworzono warianty planistyczne. Każdy wariant planistyczny zawiera w efekcie działanie wybrane oraz działania nietechniczne wspierające i działania o charakterze odtworzenia funkcjonalności lub alternatywy odtworzenia funkcjonalności.

Istotne jest, by liczba ocenianych wariantów była pełna. Oznacza to, że zakłada się, iż nie istnieje inny dodatkowy wariant, nieuwzględniony w analizie, a potencjalnie lepszy.

W ramach prac nad PZRP opracowano bardzo szczegółową metodykę wariantowania na potrzeby analizy wielokryterialnej uwzględniającą:

- analizę obszarów problemowych (Hot Spot),
- wybór działań zmierzających do redukcji ryzyka w obszarach problemowych (Hot Spot) z podziałem na Hot Spot-y punktowe i obszarowe,
- powiązania hydrauliczne pomiędzy modelowanymi zadaniami technicznymi i nietechnicznymi.

Analizę wielokryterialną przeprowadzono osobno dla poszczególnych obszarów problemowych (Hot Spot) z wykorzystaniem wyników oceny kryteriów środowiskowych, społecznych, powodziowych i ekonomicznych.

Dane wejściowe do analizy wielokryterialnej w odniesieniu do kryteriów, które można wyrazić w jednostkach naturalnych, pozyskano z modelowania hydraulicznego, wykonanego zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Środowiska, Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Ministra Administracji i Cyfryzacji oraz Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego z dnia 21 grudnia 2012 r. (Dz.U. 2013 r. poz. 104).

Ograniczenie strat powodziowych i ilość chronionych w obszarach problemowych podlegających modelowaniu hydraulicznemu obiektów oszacowano dla każdego rozwiązania, podlegającego ocenie w analizie wielokryterialnej.

Kryteria ekonomiczne

Na potrzeby analizy wielokryterialnej, określono poniższe kryteria oceny dotyczące grup kryteriów ekonomicznych:

- **Kryterium E1** SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI DZIAŁANIA;
- **Kryterium E2** KOSZT ODSZKODOWAŃ I WYKUPU GRUNTÓW I OBIEKTÓW;
- **Kryterium E3** OGRANICZENIE STRAT POWODZIOWYCH W OBSZARACH SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ ZAGROŻENIA WSKUTEK AWARII URZĄDZEŃ WODNYCH – OKREŚLONE DLA POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW UŻYTKOWANIA TERENU

Kryteria społeczne

Na potrzeby analizy wielokryterialnej, określono poniższe kryteria oceny dotyczące grup kryteriów społecznych:

- **Kryterium S1** ILOŚĆ BUDYNKÓW CHRONIONYCH W OBSZARACH SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO (P=1%);
- **Kryterium S2** ILOŚĆ BUDYNKÓW NA OBSZARACH CHRONIONYCH WAŁAMI, WYDMAMI I BUDOWLAMI PASA TECHNICZNEGO, ZALEWOWYCH WSKUTEK AWARII URZĄDZEŃ WODNYCH > 0,5m, KTÓRYCH STANDARD OCHRONY ULEGNIE PODWYŻSZENIU;

- **Kryterium S3** ILOŚĆ BUDYNKÓW ZAKWALIFIKOWANYCH DO WYKUPU I PRZENIESIENIA;
- **Kryterium S4** WIELKOŚĆ OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH WPROWADZONE ZOSTANĄ SPECJALNE WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO;
- **Kryterium S5** LICZBA CHRONIONYCH OBIEKTÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU SPOŁECZNYM;
- **Kryterium S6** LICZBA CHRONIONYCH OBSZARÓW I OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Kryteria środowiskowe

Na potrzeby analizy wielokryterialnej, określono poniższe kryteria oceny dotyczące grup kryteriów środowiskowych:

- **Kryterium Ś1** ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY CHRONIONE W ROZUMIENIU USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY (parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000);
- **Kryterium Ś2** ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOWE I REGIONALNE KORYTARZE EKOLOGICZNE;
- **Kryterium Ś3** ODDZIAŁYWANIE NA CELE OCHRONY WÓD W ROZUMIENIU RAMOWEJ DYREKTYWY WODNEJ

Każde z proponowanych działań oraz działania alternatywne zostały poddane ocenie, zgodnie z powyższymi kryteriami i zdefiniowaną skalą punktową: 10 pkt., 8 pkt., 6 pkt., 4 pkt., 2 pkt. – przy czym najwyższą liczbę punktów przyznawano działaniom dla których prognozowano brak możliwości oddziaływania na cele ochrony wód w rozumieniu RDW oraz brak wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów chronionych. Na podstawie ocen punktowych indywidualnych działań dokonano łącznej oceny wariantów planistycznych.

Wyniki analiz MCA zebrano w kartach obszarów problemowych (Hot-Spot). Zarówno sposób prezentacji przedstawianych w kartach informacji, jak i ich zawartość merytoryczna była konsultowana z Wykonawcą SOOŚ. Pod wpływem zgłaszanych przez Wykonawcę SOOŚ uwag, karty obszarów problemowych zostały zmodyfikowane w zakresie:

- uzupełnienia o wyraźnie zdefiniowane cele zarządzania ryzykiem powodziowym;
- wprowadzenie zapisów odnoszących się do zasady zrównoważonego rozwoju;
- rozszerzenia opisów dot. wariantowania inwestycji w szczególności w zakresie możliwości zastosowania działań nietechnicznych.

Kryteria powodziowe

Na potrzeby analizy wielokryterialnej, określono poniższe kryteria oceny dotyczące grup kryteriów powodziowych:

- **Kryterium P1** ZMNIEJSZENIE WIELKOŚCI PRZEPŁYWU O P=1% W GŁÓWNYCH ODBIORNIKACH DANEGO OBSZARU;
- **Kryterium P2** WIELKOŚĆ RETENCJI POWODZIOWEJ URZĄDZEŃ WODNYCH W STOSUNKU DO OBJĘTOŚCI WEZBRANIA P=1%;
- **Kryterium P3** WPŁYW NA PRZYSZŁĄ RETENCJĘ ZLEWNI;
- **Kryterium P4** ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Reasumując, przedstawione powyżej podejście pozwoliło na dokonanie wyboru najbardziej zasadnego rozwiązania z uwzględnieniem zlewniowego podejścia do zarządzania ryzykiem powodziowym. W ten sposób ocenie poddane zostały poszczególne rozwiązania problemu w danym obszarze

problemowym/obszarach problemowych, a nie sumy działań. Tym samym należy podkreślić, że przyjęty Plan stanowi optymalne ramy dla podejmowanych w I okresie planistycznym działań związanych z obniżaniem ryzyka powodziowego.

Sposób uwzględnienia w PZRP wyników strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

3

3. Sposób uwzględnienia w PZRP wyników strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Specyfika planowania w gospodarce wodnej powoduje, że podział na proces tworzenia dokumentu strategicznego i jego ocena są ze sobą ściśle związane.

Proces oceny strategicznej rozpoczyna się już na wczesnym etapie formułowania dokumentu, gdy wszystkie opcje alternatywne są jeszcze otwarte i ma charakter iteracyjny; w poszczególnych krokach kolejno ocenia się cele, priorytety, kierunki działań i przewidywane działania, a oceniona koncepcja po ocenie w ramach kolejnego kroku wraca do dalszych prac planistycznych.

W przypadku PZRP cele główne są określone przez zapisy Dyrektywy Powodziowej (i ustawę Prawo wodne), natomiast cele szczegółowe (formułowane na poziomie zlewni planistycznych), pozwalają na sformułowanie rozwiązań opcjonalnych spełniających (całkowicie lub częściowo) te cele główne. W ten sposób formułowane są racjonalne rozwiązania alternatywne, które podlegają ocenie wielokryterialnej, przy czym oddziaływanie na środowisko (tzw. udatność środowiskowa - akceptowalność), jest jednym z kryteriów. Stopień udatności środowiskowej wyznaczany był na etapie sporządzania PZRP dla każdej inwestycji. Definiował on zgodność wariantów działań z celami środowiskowymi wynikającymi z Ramowej Dyrektywy Wodnej i oceniał zgodności wariantów działań z wymaganiami Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej oraz wymaganiami ustawy o ochronie przyrody (w kontekście wpływu na obszarowe formy ochrony przyrody oraz korytarze ekologiczne). Był też podstawą dla potrzeb analizy wielokryterialnej (MCA).

W ocenie środowiskowej przyjęto trójstopniową skalę oceny łącznej – opcja niekorzystna środowiskowo, opcja umiarkowanie korzystna środowiskowo, opcja korzystna środowiskowo. Z kolei dla potrzeb MCA przypisano oceny w pięciostopniowej skali w trzech kryteriach środowiskowych:

- oddziaływanie na obszary chronione w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody (parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000),
- oddziaływanie na krajowe i regionalne korytarze ekologiczne,
- oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony w rozumieniu RDW.

Wyniki wstępnej oceny akceptowalności środowiskowej oraz analizy MCA dla poszczególnych regionów wodnych z obszarów dorzeczy wykorzystano w kartach obszarów problemowych (karty Hot Spot),

Karty Hot Spot zawierają szereg informacji donośnie poszczególnych obszarów problemowych, w tym dane dotyczące uzasadnienia nadrzędnego interesu społecznego, analizy wariantowe a także informacje o działaniach minimalizujących koniecznych do wdrożenia w przypadku realizacji wariantu planistycznego.

Rezultatem prowadzonych na bieżąco ustaleń i współpracy zespołów opracowujących projekt Planu oraz Prognozę, było doprecyzowanie charakteru, zakresu lub sposobów i warunków realizacji działań i inwestycji wskazywanych do realizacji w ramach PZRP.

Sytuacja szczególna miała miejsce w przypadku przedsięwzięć, których realizacja wskazywała na prawdopodobieństwo wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania danego wariantu planistycznego na obszar Natura 2000. Zgodnie z zapisem art. 6.4. Dyrektywy Siedliskowej pierwszym z kryteriów stosowności odstępstwa od zakazu realizacji takiego przedsięwzięcia jest wykazanie braku rozwiązań alternatywnych nie wpływających znacząco negatywnie na obszar Natura 2000. W takich przypadkach, podczas opracowania PZRP następował powrót do analiz wielokryterialnych celem potwierdzenia braku rozwiązań alternatywnych, które w mniejszym stopniu lub w ogóle nie oddziałują na obszary Natura 2000. Jeśli nie istniał inny wariant spełniający określony cel na poziomie obszaru problemowego (Hot Spot-u) - w PZRP przedstawiono uzasadnienie konieczności realizacji inwestycji potwierdzając jednocześnie istnienie nadrzędnego interesu publicznego przeważającego w danym

przypadku nadrzędny interes polegający na ochronie przyrody. W Prognozie natomiast uszczegółowiono analizy wpływu takiego rozwiązania na konkretne obszary Natura 2000, przedstawiono środki minimalizujące oraz kompensujące potencjalne oddziaływania.

Tam gdzie zidentyfikowano taką potrzebę, wzmocnione i rozbudowane zostały uzasadnienia konieczności realizacji inwestycji, potwierdzające jednocześnie istnienie nadrzędnego interesu publicznego, przeważającego w danym przypadku nadrzędny interes publiczny, polegający na ochronie przyrody.

W załączniku 3 „Instrumenty kompensacji oddziaływań na środowisko naturalne” raportu WBS 1.4.3.1. wskazującego instrumenty zarządzania ryzykiem powodziowym zawarto dodatkowy opis działań minimalizujących i kompensujących, których podjęcie może okazać się konieczne przy realizacji poszczególnych działań/metod ochrony przeciwpowodziowej związanych z ograniczeniem ryzyka wystąpienia powodzi, w celu ograniczenia lub kompensaty negatywnych oddziaływań pojawiających się w stosunku do różnorodnych ożywionych i nieożywionych komponentów ekosystemów rzek i biotopów bezpośrednio z nimi powiązanych. Propozycje działań minimalizacji i kompensacji na etapie opracowania PZRP mają charakter uproszczony, identyfikujący w sposób ogólny możliwości, zakres i formy ich wykonania. Pełne określenie działań kompensacyjnych, w przypadku przedsięwzięć, dla których konieczne będzie przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, określi decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

W PZRP ujęto rekomendacje SOOŚ dotyczące aspektów związanych ze zmianami klimatycznym, małą retencją i renaturyzacją rzek. Aspekty te mają istotny wpływ na usprawnienie zarządzania ryzykiem powodziowym, a także na zatrzymanie wody w zlewni.

Raport 1.4.3.1 wskazujący instrumenty zarządzania ryzykiem powodziowym rozszerzono o Załącznik nr 5 przedstawiający wytyczne w zakresie nietechnicznych metod zarządzania ryzykiem powodziowym (zwiększenie naturalnej retencji). W najbliższym cyklu planistycznym przewiduje się wykonanie analiz określających możliwości zwiększenia retencji.

Na przykład w Regionie Wodnym Środkowej Wisły, dla każdej Zlewni Planistycznej zaproponowano wykonanie opracowań koncepcyjnych: „Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych w ramach utrzymania oraz zwiększania istniejącej zdolności retencyjnej w Regionie Wodnym Środkowej Wisły” oraz „Analiza możliwości likwidacji/zmiany funkcji oraz modernizacji obiektów zagrażających środowisku, infrastrukturalnych oraz pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej wraz z analizą możliwości wykupu gruntów i budynków znajdujących się w strefach zalewowych”. W ZP Wisły Lubelskiej zaproponowano ponadto wykonanie „Wielowariantowej koncepcji utworzenia sterowanego lub niesterowanego polderu, likwidacji wału przeciwpowodziowego lub innego wykorzystania w ramach zwiększenia retencji dolinowej obszaru chronionego obwałowaniem w rejonie istniejącego lewego wału rz. Wisły od m. Wesołówka do m. Sulejów (gm. Tarłów, pow. opatowski). Podobne działania nietechniczne zostały zaproponowane w regionach wodnych obszaru dorzecza Odry. Między innymi w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, Środkowej Odry i Warcie wprowadzono działanie: „Ochrona/zwiększenie retencji leśnej w zlewni” polegające na opracowaniu szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji leśnej w powiązaniu z Kompleksowym projektem adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych. Dodatkowo w ramach wszystkich regionów zaproponowano: „Ochronę/ zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych”, ponadto w Warcie w celu poprawy retencji przewidziano – „Ochronę/zwiększenie retencji na obszarach rolniczych”. Jedynym regionem, który zawiera działanie „Prowadzenie corocznej akcji lodołamania” jest Dolna Odra i Przymorze Zachodnie. „Wykup gruntów i budynków” jest działaniem przewidzianym w zakresie dwóch regionów: Środkowej Odry i Warty. Region wodny Środkowej Odry przypisane ma także działanie: Plan przesiedleń i wykupu nieruchomości na terenie czaszy polderu Żelazna i polderu Czarnowąsy-Dobrzeń Wielki”.

W ramach przygotowania Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym przeprowadzono ocenę wpływu prognozowanych zmian klimatu na zagrożenie powodziowe poprzez ocenę wpływu prognozowanych opadów na odpływ ze zlewni Nysy Kłodzkiej do wodowskazu w Kłodzku na podstawie wyników symulacji regionalnych, z różnych modeli globalnych. Uznano, że zlewnia Nysy Kłodzkiej stanowić dobrą reprezentację obszarów, dla których proces formowania się zagrożenia powodziowego stwarza największe ryzyko powodziowe w Polsce.

W PZRP znalazły również odzwierciedlenie zaproponowane w Prognozie wskaźniki monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko oraz zalecenia w zakresie częstotliwości oraz metod prowadzenia tego monitoringu.

Sposób uwzględnienia w PZRP wyników konsultacji społecznych w ramach SOOŚ

4. Sposób uwzględnienia w PZRP wyników konsultacji społecznych w ramach SOOŚ

4.1. Podstawy prawne konsultacji w procedurze planistycznej PZRP oraz udziału społecznego w SOOŚ do PZRP

Kształt procesu i wymagania w zakresie konsultacji w procedurze planistycznej PZRP oraz udziału społecznego w SOOŚ regulują następujące akty prawa krajowego i międzynarodowego:

Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2015 poz. 469),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Ustawa OOŚ) (Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.)

Prawo unijne i międzynarodowe:

- Dyrektywa 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r., ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U.UE.L.00.327.1 z 22.12.2000) - Ramowa Dyrektywa Wodna,
- Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. U. UE L 288/27 z 6.11.2007) - Dyrektywa Powodziowa,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26 28.01.2012) - Dyrektywa OOŚ,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003).

4.2. Opis procesu konsultacji prognozy wraz z projektem PZRP

Udział społeczeństwa w planowaniu i ochronie środowiska gwarantują przepisy międzynarodowe, unijne i krajowe.

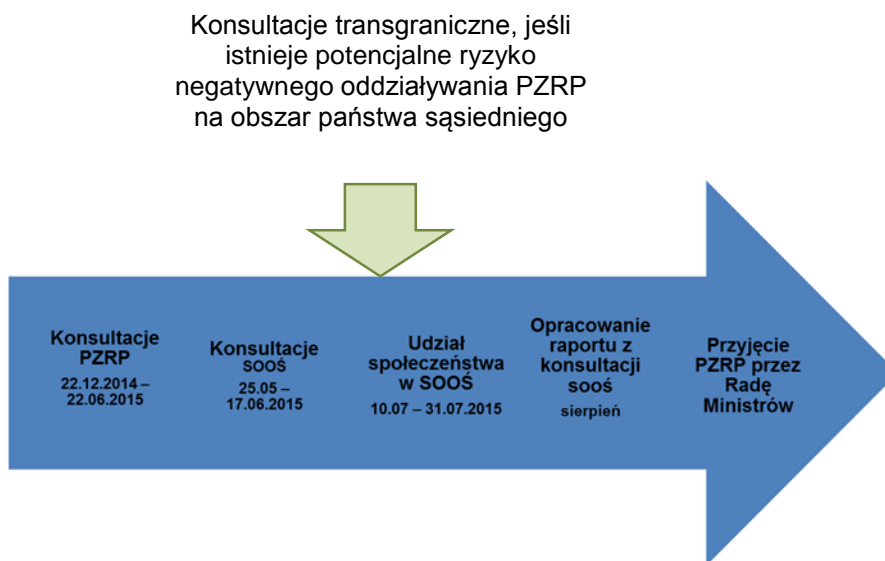
Konsultacje społeczne projektów Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Obszarów Dorzeczy i Regionów Wodnych były prowadzone w okresie od 22 grudnia 2014 r. do 22 czerwca 2015 r., zgodnie

z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo Wodne. Celem konsultacji społecznych było nawiązanie dialogu społecznego z interesariuszami Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, a także sprawdzenie, czy zidentyfikowane przez ekspertów problemy, cele i działania ujęte w opracowywanych projektach PZRP są akceptowane przez przedstawicieli różnych grup społecznych.

Udział społeczeństwa w procesie strategicznej oceny oddziaływania zapewniony jest zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy OOŚ. Organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powinien zapewnić, przed jego przyjęciem, możliwość udziału społeczeństwa w procedurze opiniowania i uzgadniania ostatecznego kształtu tego dokumentu. Procedura ta powinna zostać przeprowadzona zgodnie z przepisami działu III rozdziałów 1 i 3 ustawy OOŚ. Udział społeczeństwa w ramach SOOŚ miał miejsce po zakończeniu sześciomiesięcznego okresu składania uwag i wniosków do PZRP i tym samym stanowił on pewnego rodzaju zwieńczenie procesu konsultacji społecznych, gdzie można było zapoznać się z efektami konsultacji PZRP.

W ramach całego procesu planistycznego organ odpowiedzialny za opracowanie projektów PZRP zapewnił udział społeczny wszystkim zainteresowanym stronom. Udział społeczny zagwarantowano zarówno na etapie opracowywania projektów PZRP, jak i w trakcie prowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tych projektów.

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, jako organ odpowiedzialny za proces planistyczny, przyjął etapowy schemat konsultacji społecznych i udziału społeczeństwa w procedurze strategicznej oceny oddziaływania. Przyjęty schemat, dał zainteresowanym stronom możliwość udziału w całym procesie opracowywania projektów PZRP oraz w procesie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Schemat ten spełnia wymogi prawne oraz odpowiada zasadom dobrych praktyk.

Rysunek 1. Przyjęty schemat angażowania społeczeństwa w proces planistyczny

Źródło: Raport z konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PZRP

Podczas trwania całego projektu prowadzono kampanię informacyjną dedykowaną zarówno kwestiom ryzyka powodziowego i potrzeby opracowania stosownych dokumentów planistycznych regulujących zasady zarządzania tym ryzykiem, jak i roli prognozy oddziaływania na środowisko i udziału społeczeństwa w tworzeniu dokumentu strategicznego.

4.3. Udział społeczeństwa w SOOŚ

W dniu 1 kwietnia 2015 r. została podana do publicznej wiadomości informacja o przystąpieniu przez KZGW do opracowywania prognozy oddziaływania na środowisko. Ogłoszenie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej zostało zamieszczone na stronie internetowej KZGW poświęconej projektowi www.powodz.gov.pl oraz na stronach internetowych poszczególnych RZGW.

Konsultacje społeczne w ramach procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko PZRP składały się z dwóch etapów:

- Etap I (tzw. nieformalny) – to etap informacyjno-edukacyjny, który realizowany był od momentu ogłoszenia o przystąpieniu do opracowania prognozy, czyli w okresie od 1 kwietnia do 31 lipca 2015 roku, w ramach tego etapu informacje rozpowszechniane były drogą internetową, oraz na spotkaniach konsultacyjnych w siedzibach RZGW (7 spotkań) oraz konferencjach ogólnopolskich (4 konferencje).

Etap II (tzw. formalny) – to etap obejmujący udział społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania w rozumieniu ustawy OOŚ, w ramach tego etapu, w okresie od 10 do 31 lipca 2015 roku, udostępniono projekty PZRP wraz z prognozami oddziaływań na środowisko. Dokumentacja była dostępna zarówno w wersji elektronicznej poprzez stronę internetową, jak i w wersji papierowej w siedzibie KZGW i wszystkich siedzibach RZGW (Warszawa, Gdańsk, Kraków, Gliwice, Wrocław, Poznań, Szczecin). Uwagi i wnioski można było wnieść za pośrednictwem ankiety on-line, za pośrednictwem poczty tradycyjnej oraz poczty elektronicznej.

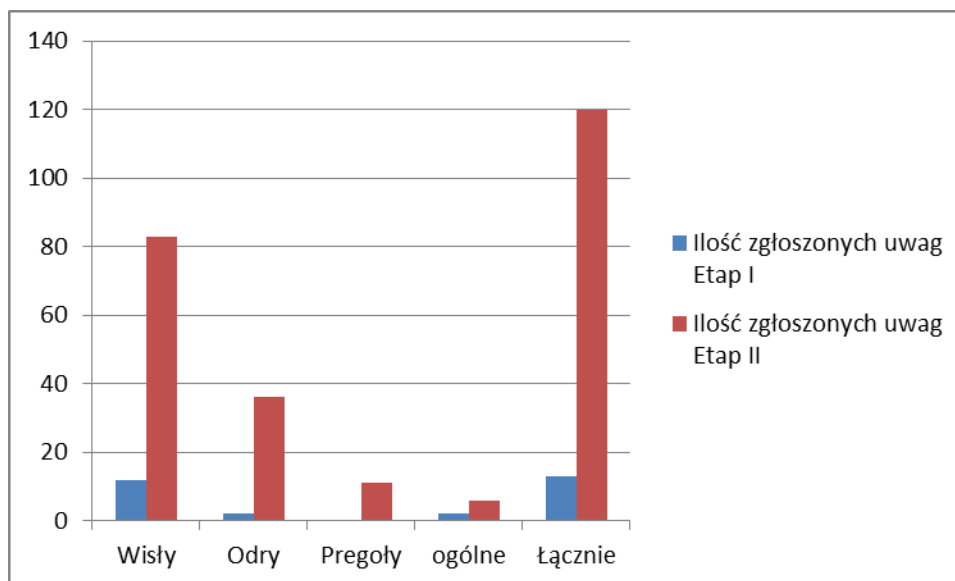
4.4. Podsumowanie udziału społeczeństwa w SOOŚ

Łącznie przez cały okres trwania konsultacji społecznych wpłynęły 133 wnioski/uwagi, w tym:

- w ramach etapu informacyjno-edukacyjnego podczas spotkań konsultacyjnych oraz dwóch konferencji (we Wrocławiu i w Krakowie) zgłoszono 13 wniosków,
- podczas dwóch konferencji, przypadających na okres 21-dniowego udziału społeczeństwa 6 wniosków,
- pozostałe wnioski zostały skierowane za pośrednictwem poczty elektronicznej, ankiety on-line oraz poczty tradycyjnej,
- z ankiety on-line skorzystało 10 respondentów zgłaszając 63 uwagi,
- wnioski konsultacyjne za pośrednictwem poczty wniesiono do KZGW, RZGW w Gdańsku, RZGW w Poznaniu oraz RZGW w Krakowie.

Porównując proces konsultacji Etapu I i Etapu II należy podkreślić, że Etap I skierowany był głównie do grupy ekspertów zarówno instytucjonalnych, jak i reprezentujących pozarządowe organizacje ekologiczne. Różnica ta widoczna jest w ilości zgłoszonych uwag oraz w zakresie tematycznym oraz jakości merytorycznej. Uwagi Etapu I odnoszą się jedynie do informacji wstępnych dotyczących Prognoz. W maju i czerwcu wykonawcy Prognoz na spotkaniach konsultacyjnych sygnalizowali problemy oraz prezentowali kierunki, w jakich zmierzają analizy ekspertów.

W Etapie II dokumenty zostały udostępnione szerokiemu gronu interesariuszy. Ich treść była powszechnie dostępna zarówno w wersji wydrukowanej w siedzibach RZGW i KZGW, jak i elektronicznej, na stronie internetowej www.powodz.gov.pl. Etap II konsultacji odnosił się już do ostatecznej wersji Prognoz przyjętych przez KZGW i do projektu PZRP, który uległ już wcześniejszym modyfikacjom po uwzględnieniu uwag z konsultacji wynikających z ustawy Prawo wodne, które poprzedzały konsultacje SOOŚ.

Rysunek 2. Porównanie ilościowe uwag zgłoszonych w I i II etapie konsultacji

Źródło: Raport z konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PZRP

4.5. Wnioski i najważniejsze zagadnienia poruszone w uwagach wraz ze sposobem ich uwzględnienia w PZRP

Wpływ na ostateczny kształt PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, miały uwagi zgłoszone do kart obszarów problemowych (Hot Spot) Regionu Wodnego Dolnej Wisły, a w szczególności:

- przededagowano kartę obszaru problemowego "Dolna Wisła". Uzupełniono treść w szczególności w zakresie podkreślenia integralności zadania „Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki”, na które składają się: budowa stopnia poniżej Włocławka, przebudowa budowli regulacyjnych oraz udrożnienie międzywala, a także podkreślenie nadrzędnego interesu społecznego, jakie niesie ze sobą kompleksowa realizacja zadania;
- wskazano, iż w karcie obszaru oddziaływania wód morskich wyszczególniono odcinki brzegu zagrożone zgodnie z Programem ochrony brzegów morskich. Działania proponowane w PZRP dotyczą odcinków brzegu wymagających najpilniejszych interwencji, o zainwestowanym zapleczu, narażonych na zalanie w przypadku braku podjęcia działań ochronnych;
- wskazano, iż karta obszaru problemowego, w wyniku zgłoszonych uwag w ramach konsultacji PZRP "Tereny nad Zalewem", została uzupełniona o aktualne dane i opis dotyczący zagrożenia powodziowego, natomiast diagnoza problemów i dobór działań uwzględniały już zaktualizowane dane.

Uwagi zgłoszone w zakresie regionów wodnych Małej Wisły, Górnej Wisły oraz Środkowej Wisły nie miały wpływu na ostateczny kształt PZRP. Podobnie uwagi zgłoszone w zakresie obszaru dorzecza Pregoty nie miały wpływu na ostateczny kształt PZRP.

Dla obszaru dorzecza Odry tylko jedna uwaga (dotycząca regionu wodnego Warty) skutkowałą zmianą treści PZRP. Uwaga dotyczyła konieczności skorygowania opisu zasięgu terytorialnego Drawieńskiego Parku Narodowego oraz poprawy omyłek edycyjnych w stosowanych nazwach geograficznych i nie miała wpływu na wnioski dokumentu. Pozostałe uwagi zgłoszone w odniesieniu do obszaru dorzecza i regionów wodnych Odry nie miały wpływu na ostateczny kształt PZRP – udzielone odpowiedzi wyjaśniają adresatom uwag metodykę opracowywania PZRP, sposób wybierania inwestycji, procedurę ocen środowiskowych oraz zastosowane podejście do inwestycji technicznych i nietechnicznych, natomiast nie było potrzeby dokonywania zmian w treści PZRP.

Sposób
uwzględnienia
w PZRP opinii
właściwych organów
w procedurze SOOŚ

5. Sposób uwzględnienia w PZRP opinii właściwych organów w procedurze SOOŚ

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy OOŚ, projekty PZRP dla obszarów dorzeczy: Odry, Wisły i Pregoty wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko zostały poddane opiniowaniu przez organy wskazane z art. 57 i 58 tejże ustawy.

Organami właściwymi do złożenia opinii były:

- Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska,
- Główny Inspektor Sanitarny,
- Dyrektorzy Urzędów Morskich w Szczecinie, Słupsku i Gdyni.

Wnioski o wydanie opinii wystosowano do ww. organów pismami w dniu 9 lipca 2015 r.

Otrzymano następujące opinie:

Obszar dorzecza Wisły:

1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

Pismo Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 20.08.2015 r., znak: DOOŚsoos.410.16.2015.JP/EP

2. Główny Inspektor Sanitarny w Warszawie

Pismo Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 10.08.2015 r., znak: GIS-HŚ-NS-4311-12/EN/15

3. Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni

Opinia Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z dnia 31.07.2015 r.

4. Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku

Pismo Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dnia 21.09.2015r., znak OW-B5-074/22-25/15

Obszar dorzecza Odry:

1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie:

Pismo Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 20.08.2015 r., znak: DOOŚsoos.410.16.2015.JP/EP

2. Główny Inspektor Sanitarny w Warszawie

Pismo Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 10.08.2015 r., znak: GIS-HŚ-NS-4311-12/EN/15

3. Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku

Pismo Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dnia 21.09.2015 r., znak: OW-B5-074/22-25/15

4. Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie

Pismo Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 10.08.2015 r., znak: OW-IV-070/038/02/15

Obszar dorzecza Pregoty:

1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie:

Pismo Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 20.08.2015 r., znak: DOOŚsoos.410.16.2015.JP/EP

2. Główny Inspektor Sanitarny w Warszawie:

Pismo Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 10.08.2015 r., znak: GIS-HŚ-NS-4311-12/EN/15

W procesie opiniowania projektu PZRP wraz z Prognozą:

1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w swojej opinii przedstawił następujące wątpliwości w zakresie obszaru dorzeczy Wisły i Odry:

- *Jednym z zasadniczych założeń metodycznych, przyjętych podczas opracowywania dokumentacji, jest przeprowadzenie wariantowania możliwych scenariuszy rozwiązań w ramach danego projektu PZRP. Przy wyborze danego wariantu brano pod uwagę, między innymi, aspekt oddziaływania na środowisko. Przedstawiono także odpowiednią metodykę postępowania. Jest to jednak wariantowanie wielokryterialne, zaś załączone do PZRP karty obszarów problemowych zawierają jedynie ostateczne wyniki oceny udatności (akceptowalności) środowiskowej danego wariantu. Nie jest to wystarczające do oceny, czy aspekty środowiskowe w poszczególnych przypadkach zostały wzięte pod uwagę w odpowiednim stopniu.*

Wyjaśnienie: Uzasadnienie wyboru poszczególnych rozwiązań znajduje się w PZRP w kartach Hot Spot. Do nich odwołuje się Prognoza, gdyż argumentacja bazuje przede wszystkim na spełnieniu celu zarządzania ryzykiem powodziowym, które w przypadku działań technicznych (a tylko takie mogą mieć negatywny wpływ na środowisko) opiera się na matematycznym modelowaniu przepływów. W PZRP w kartach Hot Spot, oprócz informacji na temat wariantowania działań technicznych i wyników analizy wielokryterialnej, przedstawiono wyniki dodatkowych analiz związanych z wariantowaniem działań i budowaniem wariantu rekomendowanego, wykonanych w ramach PZRP w zakresie wdrażania działań nietechnicznych.

- *W PZRP znajdują się jednak także przedsięwzięcia dobrze zdefiniowane, dla których zgodnie z zasadą adekwatności poziomu szczegółowości oceny do szczegółowości ocenianego dokumentu, należałoby dokonać bardziej szczegółowych analiz. Ponadto w prognozach dla dorzeczy Odry i Wisły wskazano, iż wykonawca dokumentu „nie dysponował pełną (kompletną) informacją o stopniu zaawansowania inwestycji objętych planem”. Efektem tego było, jak sam i przyznają autorzy, iż „wnioski i oceny sformułowane na podstawie metodyki nieuwzględniającej wydanych decyzji i uzgodnień dla niektórych inwestycji mogą być niespójne z tymi decyzjami/uzgodnieniami.”*

Wyjaśnienie: Zestawy niezależnych lub powiązanych ze sobą działań realizują cele ustalone dla poszczególnych obszarów problemowych. Na takim samym poziomie, zgodnie z zasadą adekwatności poziomu szczegółowości oceny do szczegółowości ocenianego dokumentu, była przeprowadzana ocena w Prognozie. Oceny przyznawano całej zlewni planistycznej, nawet, gdy konflikt dotyczył drobnej części jej obszaru. Należy ponadto zauważyć, że strategiczna ocena oddziaływania na środowisko stanowi ramy do późniejszego wyrażania

zgody na realizację przedsięwzięć, nie jest natomiast sumą ocen dla pojedynczych inwestycji. Przyjęty na terenie UE system ocen oddziaływania na środowisko polega na tym, że ocena strategiczna jest wyprzedzająca w stosunku do oceny indywidualnej dla przedsięwzięcia i stawiane są przed nią zupełnie inne cele. Stąd też Prognoza powinna przyjmować jednolitą płaszczyznę oceny wpływu, w pewnym stopniu niezależnie od stanu przygotowania pojedynczych inwestycji.

- (...) do części dokumentacji (PZRP dla regionu wodnego Górnej Wisły) załączono tabelę (Załącznik A.2.1) z opisem przedsięwzięć, mogących wymagać szczególnej oceny ze względu na wymogi Dyrektywy Siedliskowej oraz Ramowej Dyrektywy Wodnej. Nie jest jasne, dlaczego wyróżniono właśnie ten region wodny, ponieważ nie jest to jedyny region, w którym znajdują się dobrze zdefiniowane przedsięwzięcia.

Wyjaśnienie: Region wodny Górnej Wisły charakteryzuje się tym, że na jego terenie planowanych jest – w odniesieniu do innych regionów – bardzo dużo przedsięwzięć przy jednoczesnym występowaniu znacznej powierzchni i ilości obszarów chronionych. Ponadto wykorzystano wyniki analiz różnych programów inwestycyjnych sporządzonych dla większości rzek regionu.

- (...) wątpliwości budzi także podejście, zgodnie, z którym część analiz szczegółowych miałaby zostać dokonana na etapie oceny oddziaływania na środowisko albo Naturę 2000 dla poszczególnych inwestycji. Analizy powinny tymczasem zostać wykonane na poziomie strategicznym adekwatnie do wiedzy o planowanych przedsięwzięciach.

Wyjaśnienie: Prognoza jest wykonywana według pewnej (przyjętej przez dokonujących oceny ekspertów) metodyki, która w każdym indywidualnym przypadku ma swoje uwarunkowania. W zależności od przyjętej metodyki niektóre oddziaływania mogą być bardziej wyeksponowane, a inne mniej, co oczywiście może być przedmiotem dyskusji czy wątpliwości – dlatego na wyniki prognozy trzeba zawsze patrzeć przez pryzmat zastosowanej metodyki, a w szczególności założeń dotyczących ocen (w tym źródeł informacji i wag przypisywanych oddziaływaniom).

- Wątpliwości budzi również odesłanie w kwestii badania oddziaływań skumulowanych konkretnych przedsięwzięć do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (str. 297 prognozy dla obszaru dorzecza Wisły).

Wyjaśnienie: Z analizy możliwych kumulacji oddziaływań wynika, że z uwagi na ilość i charakter działań przewidzianych w PZRP, może dochodzić do nakładania się skutków poszczególnych działań w obrębie różnych składników środowiska. Dotyczy to przede wszystkim wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wód zależnych. Kumulacja oddziaływań może być efektem realizacji działań przewidzianych w PZRP i innych czynników np. zmian zagospodarowania i funkcji terenów.

- Nie jest zrozumiałe podejście metodyczne zastosowane w przypadku prognozy do PZRP dla dorzecza Wisły, zgodnie, z którym ograniczono badania wpływu planów na obszary objęte ochroną, wyłącznie do ostoi wchodzących w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Szczególne wątpliwości budzi przyjęte założenie, iż „w sytuacji, kiedy nie zidentyfikowano możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (cele ochrony, integralność obszaru albo spójność sieci), to przyjęto, że nie wystąpi ono także dla pozostałych obszarów chronionych zawartych w granicach obszaru Natura 2000”. Takie ujęcie nie może zostać zaakceptowane.

Wyjaśnienie: Należy zwrócić uwagę, że obszary Natura 2000, to obszary ochrony siedlisk i gatunków w nim występujących i z nim powiązanych, a nie obszary chronione, do jakich należą pozostałe obszarowe formy ochrony przyrody wymienione w ustawie o ochronie przyrody. W przypadku obszaru oddziaływania PZRP są to te same siedliska i gatunki, które podlegają ochronie poprzez krajowe formy ochrony przyrody.

- *Należy wskazać, iż szereg występujących w kraju gatunków zwierząt i roślin nie jest ujętych, jako przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.*

Wyjaśnienie: Należy podkreślić, że zgodnie z broszurą opublikowaną przez Komisję Europejską w 2000 r. zatytułowaną „Zarządzanie obszarami Natura 2000. Przepisy art. 6 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG” oraz wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej, art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej ustanawia wymóg odpowiedniej oceny skutków planu jeżeli „istnieje prawdopodobieństwo lub ryzyko, że będzie on znacząco oddziaływać na dany obszar. W szczególności w świetle zasady ostrożności, ryzyko takie uznaje się za istniejące, jeśli na podstawie obiektywnych przesłanek nie można wykluczyć, że plan lub przedsięwzięcie będzie znacząco oddziaływać na dany obszar.” Kryterium oceny jest więc brak możliwości udowodnienia z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, że znaczące oddziaływania nie wystąpią. W odniesieniu do obszarów Natura 2000 w ocenie strategicznej nie ma znaczenia szczegółowa lokalizacja siedlisk czy siedlisk gatunków w obrębie tych obszarów. W przypadku braku dowodów na brak oddziaływania lub możliwość jego minimalizacji, należy postępować tak jakby ono występowało.

- *W prognozach dla dorzeczy Odry i Wisły (na poziomie całego dorzecza i regionów wodnych), w części dotyczącej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000, uszeregowano oddziaływania negatywne według stopnia ich szkodliwości. W przypadku dorzecza Odry podzielono je na oddziaływania: nieznacznie negatywne, umiarkowanie negatywne (warunkowo), umiarkowanie negatywne oraz znacząco negatywne. Zmniejsza to przejrzystość ocen, dokonanych przez Autorów. Ponadto w treści dokumentów pojawiają się niezdefiniowane terminy „wpływ istotnie negatywny”, oraz „wpływ negatywny”, co dodatkowo utrudnia interpretację. „Wpływ znacząco negatywny” zdefiniowano, jako taki, w którego przypadku brak jest skutecznych działań minimalizujących. Takie podejście niesie z sobą ryzyko ograniczenia katalogu zidentyfikowanych przedsięwzięć/działań mogących mieć negatywny wpływ na obszary Natura 2000 w stosunku do katalogu, jaki powstałby przy zastosowaniu wprost przepisów prawa.*

Wyjaśnienie: W analizach wpływu wdrożenia PZRP na możliwość realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w ramach prac nad Prognozą przyjęto siedmiostopniową skalę oceny, taką samą dla poszczególnych celów i każdego dorzecza (wzmacniający, korzystny, nieznacznie korzystny, neutralny, nieznacznie negatywny, negatywny, konflikt). Eksperti opracowujący Prognozę przyjmowali czasem skalę bardziej szczegółową (np. w ocenie wpływu na obszary Natura 2000 w obszarze dorzecza Odry), jednak w efekcie wnioski przedstawiono w skali przyjętej dla wszystkich celów. Należy również zauważyć, że skala ta w zakresie oddziaływań negatywnych w odniesieniu do oceny wpływu na obszary Natura 2000 koresponduje ze stosownymi wytycznymi UE.

- *Analizy w zakresie takich aspektów jak ewentualne rozwiązania alternatywne, zakres działań minimalizujących, a przede wszystkim proponowane działania kompensujące, wykonane zarówno w tekstach prognoz, jak również w załącznikach do nich, nie są całkowicie wystarczające. Mimo podanych w prognozach propozycji działań alternatywnych, muszą one dotyczyć indywidualnie każdego przypadku, w którym może dojść do znacząco negatywnego wpływu na obszar Natura 2000. Ich łączne opisywanie, w oderwaniu od konkretnego przykładu, nie może być uznane za wyczerpanie zagadnienia brak istnienia*

rozwiązań zastępczych. Również zaproponowane działania minimalizujące i kompensujące zostały przedstawione skrótowo oraz w sposób zbyt ogólny, szczególnie biorąc pod uwagę wymagania ustawy o ochronie przyrody, jak i Dyrektywy Siedliskowej. W przypadku gdy Autorzy przewidują znaczące negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000, należy indywidualnie dobrać właściwe działania kompensujące do szkód powodowanych w chronionych siedliskach przyrodniczych i gatunkach.

Wyjaśnienie: Ewentualne rozwiązania alternatywne odnoszą się do typów przedsięwzięć planowanych w PZRP jako potencjalnie możliwe do zastosowania na poziomie przedsięwzięć, dlatego że wiele działań PZRP obejmuje analizy koncepcyjne i należy to traktować jako ramowe zalecenie na czas przygotowania inwestycji. Nie należy rozumieć informacji zawartych w Rozdziale 6.1.2. jako rozwiązań alternatywnych PZRP, gdyż one – jak wyjaśniono powyżej – podlegały wariantowaniu w ramach procesu opracowania Planu. Stopień szczegółowości zakresu działań minimalizujących oraz kompensujących przedstawionych w Prognozie charakteryzuje się różnym stopniem szczegółowości, który zwiększa się proporcjonalnie do znaczenia potencjalnego wpływu realizacji PZRP na środowisko/obszary Natura 2000.

Pełen zakres uwag wniesionych podczas procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z odpowiedziami znajduje się w raporcie pn. „Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszarów dorzeczy” (WBS nr 2.3.6.11). Natomiast uwagi szczegółowe odnoszące się wyłącznie do projektów PZRP zawarte zostały także w raporcie pn. „Zestawienie wszystkich uwag oraz uzasadnień/opinii merytorycznych do uwag zgłaszanych do projektów PZRP dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry” (WBS nr 1.8.12.1). W zakresie obszaru dorzecza Pregoły nie wniesiono uwag.

2. Główny Inspektor Sanitarny nie wniósł uwag.
3. Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku nie wniósł uwag.
4. Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni przedstawił kilka zagadnień wymagających wyjaśnienia dotyczących:

— *Brak Tolknicka i innych miejscowości nad Zalewem Wiślanym; opracowanie Zalewu Wiślanego niedostateczne i niewykorzystujące wszystkich dostępnych materiałów*

Wyjaśnienie: w Załączniku A.4 do Prognozy w rozdziale 2.2, opisano dotychczasową sytuację powodziową w regionie wodnym Dolnej Wisły. Skupiono się na kluczowych problemach. Celem tego rozdziału było ogólne zobrazowanie skali zagrożenia powodziowego, a nie przedstawienie wszystkich przypadków powodzi występujących w ostatnich latach w tym regionie. W Prognozie odnoszono się do tzw. Hot Spotów, które obejmują albo tereny miast i miejscowości albo większe obszary. Jednym z takich obszarów jest Hot Spot „Tereny nad Zalewem Wiślanym”.

— *Zagrożeniem powodziowym nie jest jedynie niszcząca działalność falowania, ale również wylanie się wody morskiej na płaski brzeg, przelanie się wody przez umocnienia ochronne lub na skutek cofki i zalanie terenów przybrzeżnych*

Wyjaśnienie: W Załączniku A.4 do Prognozy wymieniono niszcząca działalność falowania morza, jako główną przyczynę powodzi ze strony morza, co nie oznacza, że inne zjawiska takie jak np. cofka też nie stanowią zagrożenia powodziowego. W ramach analizy ryzyka powodziowego wzięto pod uwagę wszystkie istotne zjawiska powodujące zagrożenie ze strony wód morskich i na podstawie tych zjawisk określono stopień zagrożenia i zaproponowano w PZRP działania, które zostały ocenione w Prognozie.

- *Język dokumentu jest niestaranny i bardzo wielu miejscach niezgodny z regułami języka polskiego. Należy poddać go korekcie językowej.*

Wyjaśnienie: Autorzy Prognozy dążyli do tego, aby tekst tego dokumentu był spójny i czytelny, napisany zgodnie z regułami języka polskiego. Nie zawsze jednak udało się uniknąć sformułowań żargonowych i błędów językowych. Ewentualne zmiany redakcyjne, jakkolwiek miałyby wpływ na odbiór dokumentu, nie będą wpływać na jego wnioski końcowe.

załączników technicznych tj. Załącznika D.3 (Analiza istotności działań):

- *W wielu przypadkach brak wskaźników istotności działań. Dla działań koncepcyjnych czy badawczych jest to do przyjęcia, jednak dla działań technicznych jeżeli istotność była pomijalna należało przyjąć wskaźnik istotności równy zero. Nie można się jednak zgodzić z wprowadzeniem mechanicznym wskaźnika istotności działań równego 0, bo np. wał przeciwsztorowy pełni taką samą rolę jak wały przeciwpowodziowe ochrania dziedzictwo kulturowe, powierzchnię ziemi, zmniejsza wrażliwość itp. Podobnie akcja lodołamania zapewnia bezpieczeństwo np. Gdańska, Szczecina itp.* Wyjaśnienie: Analiza istotności działań przedstawiona w Załączniku D.3 do Prognozy, zgodnie z metodyką jej opracowania, została przeprowadzona na wstępnym etapie prac w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jej celem było wskazanie obszarów istotnych z punktu widzenia prowadzenia dalszych analiz środowiskowych dla poszczególnych działań z Katalogu PZRP. Jest materiałem technicznym/metodycznym, a nie ocennym. Wskazanie (lub nie) istotności poszczególnych działań dla realizacji wybranych celów ochrony środowiska miało na celu wybranie działań do dalszych analiz. Jeżeli dane działanie zostało oznaczone jako istotne z punktu widzenia choćby jednego z celów ochrony środowiska, podlegało dalszym analizom wpływu na realizację wszystkich ośmiu celów. Analiza istotności działań nie przesądza o prognozowanym wpływie działań PZRP na środowisko, czy też korelacji działań z poszczególnymi celami. Została wykorzystana jako narzędzie wskaźnikowe do dalszych analiz. Pozwoliła na wybór tych działań PZRP, które tworzą ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

oraz załącznika D.4 (Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji):

- *Dokument został napisany w taki sposób, jakby jedynym zagrożeniem powodziowym od strony morza były skutki erozyjnej działalności falowania – co nie jest do końca prawdą bowiem*
  - A. *przelewające się przez wydmy i umocnienia wody zatapiają tereny przybrzeżne w sposób analogiczny do rzecznych wód powodziowych,*
  - B. *powstaje cofka zatapiająca tereny i miejscowości położone w ujściowych odcinkach rzek,*
  - C. *w proponowanej metodyce obliczania charakterystycznych poziomów morza zespół realizujący projekt zredukował na większości terenów przybrzeżnych wpływ falowania do 0, powstaje więc nielogiczność postulowania ochrony przed czymś, co jest nieistotne, choć doświadczenie i fakty jednoznacznie udowadniają konieczność ochrony przed morskimi powodziami wezbraniowymi*

Wyjaśnienie: Typologia przedsięwzięć zawartych w działaniach PZRP została opracowana dla ujednoczenia podejścia do oceny wpływu wdrożenia Planu na możliwość realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. Ocena w Prognozie nie została przeprowadzona na poziomie typów przedsięwzięć. Wyróżnienie typów było zabiegiem technicznym w celu zebrania informacji istotnych z punktu widzenia przeprowadzenia oceny strategicznej oraz późniejszego wykorzystania jej wyników na etapie oceny oddziaływania na środowisko

indywidualnych przedsięwzięć. Temu służył Załącznik D.4. do Prognozy. Materiał tam zebrany nie jest oceną, ani jej częścią, tylko dokumentem technicznym/metodycznym wspomagającym przeprowadzenie głównych analiz. Nie dokonano w nim oceny PZRP, zidentyfikowano tylko potencjalne oddziaływania typowe dla określonych przedsięwzięć identyfikowalnych z punktu widzenia przepisów OOS. Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji. Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Materiały zebrane w tym załączniku mogą być doszczegółowienia w ramach tworzenia katalogu dobrych praktyk dla określonego typu inwestycji. Uszczegółowienia, aczkolwiek lokalnie mogą być ważne te pozostają bez wpływu na ostateczne wnioski strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z przytoczonymi powyżej wyjaśnieniami nie odnoszono się do szczegółowych uwag w kwestii treści Załącznika D.4. do Prognozy.

Pełen zakres uwag wniesionych podczas procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z odpowiedziami znajduje się w raporcie pn. „Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszarów dorzeczy” (WBS nr 2.3.6.11). Natomiast uwagi szczegółowe odnoszące się wyłącznie do projektów PZRP zawarte zostały także w raporcie pn. „Zestawienie wszystkich uwag oraz uzasadnień/opinii merytorycznych do uwag zgłaszanych do projektów PZRP dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry” (WBS nr 1.8.12.1).

5. Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie wskazał, że Prognoza dla obszaru dorzecza Odry uwzględnia uzgodniony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie i jednocześnie przedstawił kilka zagadnień wymagających wyjaśnienia m. in.:
- *Na str. 202 w tabeli 6.2.3. wskazano, że działania z PZRP dla brzegu morskiego istotnie wspierają możliwość realizacji celu „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi” i pozwalają uniknąć zagrożeń związanych z ograniczeniem możliwości realizacji tego celu. Naszym zdaniem, działania z PZRP dla brzegu morskiego służą bezpośrednio realizacji ww. celu. Zatem w tabeli działania te powinny zostać opisane jako „wzmacniające”.*

Wyjaśnienie: PZRP dla obszaru dorzecza Odry w I cyklu planistycznym zakłada realizację w obrębie brzegu morskiego wyłącznie działań utrzymaniowych na brzegu morskim polegających głównie na przebudowie istniejących lekkich opasek brzegowych oraz przeprowadzeniu monitoringu brzegu morskiego wraz z wykonaniem sztucznych kinet.

- *Na str. 223 w tabeli 6.3.3. wskazano, że koszty/negatywne skutki realizacji działań z PZRP dla brzegu morskiego równoważą lub przewyższają pozytywne w kontekście możliwości osiągnięcia celu „Ochrona bioróżnorodności”. Na jakiej podstawie wskazano takie stwierdzenie?*

Wyjaśnienie: Szczegółowe informacje w zakresie stwierdzonych oddziaływań, ich charakteru oraz istotności wraz z uzasadnieniem dla przyjętej oceny wpływu PZRP na wyodrębnione w Prognozie cele ochrony środowiska, w odniesieniu do działań planowanych w pierwszym cyklu planistycznym w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, przedstawione są w Załączniku A.4. do dokumentu głównego Prognozy.

- *Niezrozumiałym jest zapis wskazany w pkt. 5 tabeli 6.4.13. na str. 240, że prace utrzymaniowe na brzegu morskim stanowią zagrożenie dla JCWPd „poprzez ingresję wód morskich oraz ascenzję słonych wód z niższych poziomów wodonośnych, czynnikiem przyspieszającym wymianę wód, podziemnych i powierzchniowych jest intensywna*

eksploatacja wód piętra czwartorzędowego powodująca znaczne obniżenie zwierciadła wody". Prace związane z ochroną wybrzeża morskiego nie wpływają na procesy wymiany wód.

Wyjaśnienie: Przywołana w treści uwagi tabela przedstawia zestawienie planowanych przedsięwzięć na obszarze JCWPd zagrożonych nieosiągnięciem celów RDW ze wskazaniem potencjalnego wpływu na poszczególne JCWPd. Kolumna nr 5 w tabeli 6.4.13 na stronie 240, do której odnosi uwaga 3c, stanowi element charakterystyki stanu istniejącego danej JCWPd wskazując ogólne przyczyny, które były podstawą dla uznania danej JCWPd, jako zagrożonej nieosiągnięciem celów RDW (zgodnie z Planem Gospodarowania Wodami). Nie stanowi wskazania przyczyn zagrożenia w wyniku realizacji planowanych w ramach PZRP działań.

Pełen zakres uwag wniesionych podczas procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z odpowiedziami znajduje się w raporcie pn. „Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszarów dorzeczy” (WBS nr 2.3.6.11). Natomiast uwagi szczegółowe odnoszące się wyłącznie do projektów PZRP zawarte zostały także w raporcie pn. „Zestawienie wszystkich uwag oraz uzasadnień/opinii merytorycznych do uwag zgłaszanych do projektów PZRP dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry” (WBS nr 1.8.12.1).

Wątpliwości zgłoszone w ww. opiniach dotyczyły głównie następujących obszarów tematycznych:

- metodyki wyboru wariantu preferowanego w ramach analizy wielokryterialnej (GDOŚ);
- przyjętej metodyki strategicznej oceny poprzez pryzmat typów przedsięwzięć (GDOŚ);
- poziomu szczegółowości analiz dotyczących obszarów chronionych oraz gatunków roślin i zwierząt na obszarze dorzecza Odry (GDOŚ);
- zastosowanej skali oceny dla oddziaływania na obszary Natura 2000 (GDOŚ);
- kompletności przeprowadzonej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 (GDOŚ);
- interpretacji treści Załącznika D.3. (Dokumentacja metodyczna. Analiza istotności działań) (UM Gdynia);
- interpretacji treści Załącznika D.4. (Dokumentacja metodyczna. Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji) (GDOŚ);
- przyjętej metodyki oceny wpływu planowanych działań utrzymaniowych na brzegu morskim na poszczególne cele środowiska (UM Szczecin).

Uwagi zgłoszone podczas procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przez właściwe organy nie powodowały zmian w Planach Zarządzania Ryzykiem Powodziowym.

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

6

6. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

6.1. Obszar Dorzecza Wisły

Wdrożenie PZRP dla Obszaru Dorzecza Wisły w obecnym cyklu planistycznym nie będzie powodowało negatywnych skutków środowiskowych poza granicami Polski. Dla zlewni Bugu Granicznego, nie przewiduje się realizacji żadnych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a działania przewidziane w Planie na obszarach pozostałych zlewni obszaru dorzecza Wisły, z uwagi na oddalenie od granicy Państwa, z dużym prawdopodobieństwem nie spowodują negatywnych oddziaływań na terenie krajów sąsiadujących. W związku z powyższym nie było konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania przedsięwzięć na terenie państw ościennych

6.2. Obszar Dorzecza Odry

W międzynarodowym planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla MODO (PZRP) w sposób zbiorczy przedstawione są w szczególności działania podejmowane w Rzeczypospolitej Polskiej, Republice Czeskiej i Republice Federalnej Niemiec, które mają znaczenie ponadpaństwowe. Plan ten przedstawia zgodnie z artykułem 8 ustęp 1 Dyrektywy Powodziowej konieczną koordynację pomiędzy krajami leżącymi na MODO. Jest ponadto kontynuacją „Programu działań przeciwpowodziowych w dorzeczu Odry” (MKOOpZ 2004), w którym są zawarte cele i działania zintegrowane we wspólnej strategii zarządzania ryzykiem powodziowym.

Na podstawie dyrektywy w sprawie SOOŚ w przypadku określonych planów i programów, które potencjalnie mogą mieć znaczący wpływ na środowisko, należy przeprowadzić strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest przy tym procesem krajowym, który dotyczy poszczególnych krajowych podstaw prawnych oraz krajowych Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym. W przypadku międzynarodowego Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym MKOOpZ nie jest wymagane przeprowadzanie oddzielnej oceny oddziaływania na środowisko.

6.3. Obszar Dorzecza Pregoi

W pierwszym okresie planistycznym na obszarze dorzecza Pregoi, z powodu braku działań technicznych, nie wystąpią oddziaływania i skutki środowiskowe w odniesieniu do poszczególnych strategicznych celów ochrony środowiska. Nie wystąpią również oddziaływania transgraniczne.

Sposób
monitorowania
postępów realizacji
Planu Zarządzania
Ryzykiem
Powodziowym

7

7. Sposób monitorowania postępów realizacji Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

Monitorowanie stanu realizacji działań określonych w PZRP jest niezbędnym narzędziem, które pozwoli na ocenę, czy zaplanowane działania doprowadzą do osiągnięcia przyjętych celów zarządzania ryzykiem powodziowym w wyznaczonym terminie. Umożliwi także wskazanie ewentualnych przyczyn opóźnienia w realizacji działań i tym samym pozwoli na zidentyfikowanie ryzyka nieosiągnięcia celów i ewentualnie zaplanowanie działań zaradczych.

Metody i wskaźniki służące do monitorowania skutków środowiskowych realizacji PZRP powinny być charakterystyczne dla zadań realizowanych w ramach PZRP i wystarczająco wrażliwe, by odzwierciedlały zmiany w środowisku powodowane realizacją Planu oraz w miarę możliwości dostępne, bez ponoszenia dodatkowych kosztów lub zbytnich nakładów organizacyjnych. Z tego względu zaproponowane w Prognozie wskaźniki monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko oraz zalecenia w zakresie częstotliwości oraz metod prowadzenia tego monitoringu (zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy OOS) zostały uwzględnione w PZRP.

W Prognozie wyróżnionych zostało osiem strategicznych celów ochrony środowiska mających związek z działaniami PZRP. Są to:

1. Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi,
2. Ochrona bioróżnorodności,
3. Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód,
4. Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne,
5. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
6. Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych,
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego,
8. Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości.

System monitoringu PZRP powinien zapewnić informację o uzyskanych efektach zaplanowanych i zrealizowanych działań dla osiągnięcia celu nadrzędnego z Dyrektywy Powodziowej, czyli – ograniczenie negatywnych konsekwencji dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez osiągnięcie głównych celów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Poszczególne wskaźniki produktu i rezultatu zaproponowane w PZRP w celu monitorowania postępu w osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym wpisują się w cele ochrony środowiska wyszczególnione w Prognozie.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi” będzie monitorowany poprzez następujące wskaźniki:

- Względna redukcja liczby mieszkańców na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego uwzględniających zrealizowane już działania,
- Względny spadek liczby obiektów stanowiących zagrożenie dla środowiska zlokalizowanych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (p1%), wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego,
- Względny spadek liczby ujęć wody zlokalizowanych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (p1%), wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego,

- Względna redukcja liczby obiektów o szczególnym znaczeniu społecznym zlokalizowanych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego,
- Względna redukcja strat powodziowych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego,
- Względna redukcja powierzchni obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) wyznaczonych na podstawie map zagrożenia powodziowego,
- Wdrożenie nowych uregulowań prawnych reformujących organizację jednostek odpowiedzialnych za gospodarkę wodną, w tym za bezpieczeństwo powodziowe,
- Względny przyrost liczby regionalnych i lokalnych systemów prognozowania i ostrzegania przed powodzią,
- Liczba przeszkolonych obywateli,
- Liczba przygotowanych w okresie sprawozdawczym operacyjnych planów przeciwpowodziowych (w tym planów ewakuacji ludności i inwentarza),
- Wdrożenie systemu informatycznego zgłaszania i szacowania strat powodziowych.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona bioróżnorodności” będzie monitorowany poprzez następujące wskaźniki:

- Względny wzrost powierzchni terenów oddanych rzece,
- Względny wzrost pojemności uzyskanej retencji dolinowej.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Zmniejszenie wrażliwości na zmiany klimatyczne i inne przyszłe wyzwania” (w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym) będzie monitorowany poprzez gromadzenie danych o występowaniu i skutkach powodzi błyskawicznych. Zaleca się, aby dane te gromadzone były w ramach wdrażanego systemu zgłaszania i szacowania strat powodziowych (wywołanych powodzią błyskawicznymi).

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb” będzie monitorowany poprzez następujące wskaźniki rezultatu:

- Względny wzrost powierzchni terenów oddanych rzece,
- Względny wzrost powierzchni dolin rzecznych oddanych rzece poprzez budowę retencji polderowej,
- Względny wzrost pojemności uzyskanej retencji dolinowej.

Możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa warunków krajobrazowych” jest wspierana poprzez konieczność określenia specjalnych warunków zagospodarowania przestrzennego oraz objęcia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Kwestia ta jest ujęta w monitoringu PZRP w postaci następujących wskaźników produktu:

- Wdrożenie do porządku prawnego wytycznych dotyczących zagospodarowania przestrzennego na obszarach zagrożenia powodziowego,

- Udział procentowy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona dziedzictwa kulturowego” będzie monitorowany poprzez następujący wskaźnik rezultatu:

- Względny spadek liczby obiektów cennych kulturowo zlokalizowanych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości” będzie monitorowany poprzez następujący wskaźnik rezultatu:

- Względna redukcja wartości średnich rocznych strat powodziowych wyznaczonych na podstawie map ryzyka powodziowego uwzględniających zrealizowane już działania (AAD).

Wskaźniki dla monitorowania oraz zestaw danych, które powinny być gromadzone podczas wdrażania PZRP zostały dobrane tak, aby możliwe było stworzenie efektywnego systemu kontroli i nadzoru na etapie przygotowywania i realizacji poszczególnych działań celem udoskonalenia przygotowania kolejnego cyklu planistycznego.

